MAGYAR GALAMB- ÉS KISÁLLATTENYÉSZTŐK
MGKSZ
1882
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Galamb és Kisállat

2020. július

Magazin

A magyar galamb- és kisállattenyésztők lapja

Borítón:
Budapesti rövidcsőrű keringő, 1-0.
Tenyésztő: dr. Czeglédy Pál
Fénykép: © Dankovics Róbert

Belső borítón:
A „Pet Show Lithuania" gyermekrajz verseny egy pályaműve

Hátsó borítón:
Tuzo pár
Fénykép: © Szatmári Alex

GALAMB ÉS KISÁLLAT MAGAZIN

A Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetsége
LXIII. évfolyam 7. szám

Szerkesztőség:
1076 Budapest, Verseny u. 10. fsz. 12/A
Telefon: +36 1 342 5538
mgksz.info@gmail.com

Felelős kiadó:
dr. Pintér József Zsolt

Szerkesztő Bizottság:
Dankovics Róbert, dr. Bagi Zoltán, dr. Posta János

Technikai szerkesztő:
Kiss Tamás

Megjelenik havonta.
Egyéni előfizetés a szerkesztőség címén.

Progresszív Nyomda
5600 Békéscsaba, Erkel u. 8.
HU ISSN 1587-0677

Tartalom

A kecskeméti keringő szívhátú változatának kitenyésztése és ismertetése	2.
Levél Litvániából	4.
A legszebb díszgalambok egyike: a kínai galamb	10.
A küllemi bírálatról	13.
A helyes madártartás megismertetése a fiatalokkal: fürjes – madaras tábor Szegeden	14.
Ajánlom az alföldi-kőrösi keringőt	16.
Megalakult a Magyar Baromfifajtákat Tenyésztők Fajtaklubja	18.
„Nana"	21.
Az antibiotikum terápia sikertelenségének gyakoribb okai	22.
Duna-Tisza köze déli része - 2019. évi területi beszámoló	23.
Hirdetés – Kiállítás felhívás - Gyász	24.
Törpe harcos percek - A tuzo harcos	25.

A KECSKEMÉTI KERINGŐ SZÍVHÁTÚ VÁLTOZATÁNAK KITENYÉSZTÉSE ÉS ISMERTETÉSE

A kecskeméti keringő szívhátú rajzváltozatának kitenyésztése az alföldi körösi keringő szívhátú és főként kisebb fésűvel, de ugyanakkor szép fejjel

1. Évtizedekkel korábbi sárga szívhátú kecskeméti keringő felvétel. Tenyésztő: Kállai János. Fénykép: ©Fajtaklub archívum

rendelkező egyedeinek a felhasználásával történt az 1950-es években. Éppen ezért a szelekció célja az alföldi körösi keringővel megegyező szívhátú rajz elérése, de természetesen sima fejű egyedek és később állományok létrehozása. Kezdetben ezeket a keresztezett és igen sok esetben hibás rajzú egyedeket általában falkában történő röptetésre használták. Éppen ezért jelentős és a szívhátú rajzot stabilan örökítő tenyészetek sokáig nem alakultak ki. Ennek köszönhetően a rajzváltozatnak az 1980-a évektől kezdődően az egyetlen komoly eredményeket elért tenyésztője a kecskeméti illetékességű Kállai János volt. Galambjait hosszú éveken keresztül tudatosan szelektálta. Szép testtartás és ugyanakkor gyönyörű fej, szem és csőr jellemezte galambjait (1. ábra). Halálát követően kivételes szépségű galambjait számos tenyésztőtársunk felhasználta állománya javítására. Ezen a területen legkitartóbb követője és gyakorlatilag napjainkban a legszebb szívhátú állománnyal a Kecskeméten lakó Antal József klubtársunk rendelkezik. Rendkívüli mértékben elkötelezett híve a kecskeméti keringőnek. A szívhátú rajzváltozaton kívül a fajta egyszínű és deres rajzváltozatait is tenyészti. Azonban a szívhátú galambjai messze felülmúlják más tenyésztőknél fellelhető hasonló rajzú galambok minőségét.

A szívhátú rajzváltozat leírását az alábbiakban közöljük. A szívhátúak fekete, vörös, sárga, olajszín (dun), kék, világoskék, ezüst és kovácsolt kék színben fordulnak elő. A szimmetrikus szívrajzot (2. ábra) a színes szárnyfedő tollak adják. A fej fehér, de a homlokon a csőr tövétől induló, s a fejtetőre nyúló, szilvamag alakú színes folt van. Ez a hód (3. ábra). Előfordul, hogy a színes fejrajz nem a csőr tövétől indul, hanem 1-2 mm-el feljebb kezdődik.

2. Szívrajz bemutatása – kék szívhátú

3. Hódrajz bemutatása – vörös szívhátú

4. Fejtanulmány – vörös szívhátú

5. Kecskeméti keringő vörös szívhátú, 6. fekete szívhátú, 7. kék szívhátú, 8. sárga szívhátú

Ezek a „pontos" fejűek. A fej fehér tollazata a tarkóig húzódik, s onnan kétoldalt a mell közepéig ereszkedve zárt mellényt (4. ábra) képez. A deréktáj és a fartő, az evezőtollak, valamint a has fehérek. A kormánytollak és a farok fedőjével, támasztójával együtt színes. Hibának számít a farokfedő, faroktámasztók, valamint a kormánytollak között előforduló fehér tollak, a színes combtollazat, a magasan zárt mellény. Továbbá a nem szabályos szívrajz, az oldalára, illetve az evező tollaira leérő színes tollak.

Néhány évtizeddel korábban a szívhátú galambok kiváló egyedeit számosan felhasználták állományuk javítására. Így például Karazsia Géza, akiről már korábban megemlékeztünk. Meglévő fehér állományának egyedeit keresztezte a szívhátúak legszebb egyedeivel. Célja az volt, hogy színes farkú galambokat sikerüljön tenyésztenie (főként a vörös farkú rajzváltozatot). Ez a tenyésztési eljárás alkalmazható, azonban a keresztezett fiataloknak a színes farok mellett a teste is tarka. A színes tollak eltávolításával szép rajzú (az előbbiekben említett esetben) vörös farkú kecskeméti keringő galambokat lehetett tenyészteni. A szívhátúak javítása színes farkú egyedek párosításával is lehetséges. Ebből a célpárosításból származó utódoknál is előfordul, hogy a tollazatuk ritkán, illetve sűrűn tarkázott lesz a fehér tollal fedett testtájakon, illetve fordítva fehér foltos a színes tollal borított testrészeken. Ezeket a galambokat a fent említett módszer alkalmazásával a tisztább és a szimmetrikusabb szívrajz felé lehet irányítani. Ezekből az egyedekből a visszapárosítást követő 2-3 generáció elteltével igen szép testtartású és rajzú egyedeket kaphatunk.

A színváltozatokon belül a legnagyobb létszámban tenyésztettek a sárga és a vörös (5. ábra) szívesek. Ezt a két színváltozatot javítani általában egymás közötti párosítással lehetséges. A sárga szívhátúak javításánál a gyakorlatban színkeresztezési partnerként használják a fekete szívest is. Ez a párosítás gyakorta eredményez olaj (dún) szívhátúakat is a meglévő sárga és fekete (6. ábra) változatok mellett. Ezek az olajszínű (dún) egyedek visszapárosítás után szintén alkalmasak a fekete és a sárga változatok javítására. A kék szívhátúak (7. ábra) javítására a sárga (8. ábra) szívhátú egyedek a legalkalmasabbak. Célszerű ennél a színpárosítási programnál a párosítandó hímet a sárgákból választani, míg a tojót a kékek közül. Ennél a kombinációnál (amennyiben a párosítandó egyedek legkevesebb három generációra felmenően tisztán sárgák és kékek) már az első utódgenerációban jó minőségű utódokat nyerhetünk.

A kecskeméti keringő egyes szín- és rajzváltozatainak ismertetésének lassan a végére érünk. Cikksorozatunknak nem célja a fajta kvalitatív és kvantitatív tulajdonságainak bemutatása, mint például a tollazat színének (illetve a rajzváltozatok) speciális öröklődésének ismertetése sem. Azonban célul tűztük ki a kecskeméti keringő egyes szín- és rajzváltozatainak színvonalas fotókkal történő bemutatását és a leendő tenyésztők számára a fajta ismertetését.

Dr. Meleg István *elnök*
Gáspár József *szakelőadó*
Tenyésztő és fénykép: ©***Antal József***

LEVÉL LITVÁNIÁBÓL

A Galamb és Kisállat Magazin szerkesztője
Dankovics Róbert úr részére

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Engedje meg, hogy bemutatkozzam: **Ramūnas Naruševičius**, a **Litván Galambtenyésztők Szövetsége, a Balandininkas elnöke**, a Monori Kisállatbörze rendszeres látogatója vagyok. A napjainkat megbénító Covid-19 világjárvány miatt a monori kirándulásaink elmaradtak, de reméljük, hogy minden magyar ismerősünket, kisállattenyésztő barátunkat kivétel nélkül egyszer majd erőben, egészségben viszontláthatjuk. Nekik és mindenkinek üzenjük Litvániából, hogy továbbra is figyelemmel kísérjük munkájukat. Ma, az Internet segítségével igyekszünk információkhoz jutni a magyarországi helyzetről, és örömmel látjuk, hogy a Balti államok legnagyobb állatkiállítása a „Pet Show Lithuania" 2020 felkerült a Facebook-ot követők kommentjei közé.

Litván Galambtenyésztők Szövetsége, a BALANDININKAS kisállat kiállítása, a „Pet Show Lithuania" 2020-ban

Ez adta az ötletet, hogy amíg a kedélyes szombat esti monori beszélgetéseket nélkülöznünk kell, addig is hírt adjak a litvániai helyzetről, leírjam, hogy miként készülünk a kiállításaink látogatottságának növelésére, kisállattenyésztésünk további népszerűsítésére.

Szövetségük és munkánk rövid bemutatása

Litvánia a Balti-tenger partján fekvő kis ország 65 000 négyzetkilométer területtel, 2,8 millió lakossal. Az országban folyó eddigi kiváló természetvédelmi munkának köszönhetően közös nemzeti sikerünk a számtalan értékünk megőrzése. Nagyon fontos cél az ország minden lakosának bevonása ebbe a tevékenységbe, amit csak jól átgondolt stratégiával, további erőfeszítésekkel lehet elérni. A szakemberek szerint a hatékonyság alapja a széleskörű ismeretterjesztés, a céltudatos nevelés. Így jutottunk el annak felismeréséhez, hogy a nem gazdasági céllal tartott, tehát az úgynevezett hobbi állattartás és a hozzá kapcsolódó számtalan ismeret hasznos segítség lehet nekünk, litvánoknak is a természetszeretetünk fejlesztésére.

Nem a semmiből építkezünk! A litván gazdálkodók évszázadokon át, tudományos alapokat nélkülöző, ugyanakkor hasznos és esztétikai szempontból is megalapozott szelekciót végeztek, állatokat, köztük madarakat tenyésztettek, melyek napjainkban Nemzeti Örökségünk részét képezik. A legmegfelelőbb és legtermékenyebb példányoknak a kiválasztásával alakult ki például a litván

Részlet a gyermekrajz verseny 8 259 pályamunkájából

sertés, vagy a litván lúd. Az államnak pedig megfelelően gondoskodnia kellene e helyi fajták fennmaradásáról, melyek nemcsak a globális génkészlet részei, hanem sajátos és értékes, ezért védendő nemzeti örökséget is jelentenek, olyat, amely feltárja a nemzet végezte „genetikai szelekciónak" a jellegét.

A galambtenyésztők, ezen belül a Litván Galambtenyésztők Szövetsége, a Balandininkas tagjai, az ismeretterjesztés mellett a fajták gondozásából is kiveszik részüket. Nagyon kevés ember tudja, hogy a litván nép által a mai Litvánia területén létrehozott fajták legnagyobb változatossága nem a sertések vagy a tehenek között található, hanem – még ha nehéz

Litván sirályka (EE 0731)

is elhinni – ezt a galambfajtáink egész sora alkotja! Jelenleg legalább 15 „túlélő" fajtánk létezik, melyeket a Kisállattartók Európai Szövetsége (EE) öt éven át tartó vizsgálódás és ellenőrzés után, az európai hiteles örökség részeként ismert el. Érdemes megjegyezni, hogy a „Pet Show Lithuania" (1. ábra) egy olyan hely, ahol a Litvániában előforduló legérdekesebb és néha a legveszélyeztetettebb állatok megtekintésére van lehetőség, ami az emberek sokaságát érdekli. Itt tudjuk bemutatni, hogy milyen sokszínű állatvilág lehet a magánemberek gondozásában!

Történelmileg egyértelműen bizonyított, hogy a litván galambfajták őseit legalább a 16. század óta tenyésztik a GDL (Grand Duchy of Lithuania) területén. A Litván Nagyfejedelemség idejéből származik Litvánia harmadik statútuma (1588.01.28.), amelyet Sigismund Vaz hagyott jóvá. Az emlék leírja a baromfilopásért kiszabott bírságokat. Például egy lúd ellopásáért elfogott tolvajnak három fillért, galambért pedig egy fillért kellett fizetnie. A régi iratok között kutatva nem meglepő a mára kialakult állapot, vagyis a megmaradt litván házi galambok sokfélesége. A bizonyíték ott áll a mai fajták küllemén, vagy éppen a tulajdonságában. Egyesek jól repülnek, jól tájékozódnak és akár több tíz kilométert szállnak, majd gyorsan visszatérnek a galambdúcukhoz. Megint mások a gazdaság körül a mezőre járnak táplálékért, vagy éppen akrobatikus fordulatokat hajthatnak végre a porta fölött. A

Aukštaiciu dobos (EE 0515)

következő típus melyet a litván tenyésztők hosszú idő alatt kiválogattak, teljesen megváltozott hangjával, úgynevezett „bugyborékolással" hívja fel magára társai és gazdája figyelmét. Még további érdekességek is vannak, például amikor a galambok „csak" gyönyörűek! Mit mond ez a falvainkról? Azt bizonyítja, hogy a litván tenyésztők nemcsak élelemforrásként tekintettek a galambokra, hanem azokat érdekes tulajdonságaikért is gondozták. Hiszen ezek fokozatosan már nem kizárólag haszonállatokká, hanem repülő, turbékoló, tolldíszes esztétikai különlegességekké váltak. Láthatjuk, hogy Litvánia szinte minden régiójának sajátos ízlése, esztétikai elképzelése volt. Ez egyszerűen hihetetlen, ami részben még ma is tükröződik a galambfajták neveiben. Litvániában fennmaradt egy másik hagyomány - a

galambpiac. Ilyen hely a háború előtti Litvániában, majd a szovjet korszakban szinte minden nagyobb városban volt. Ma a Kretingában (nyugat-Litvánia), vagy Vilniusban zajló kisebb összejöveteleken túl még fennmaradt a jól szervezett a kaunasi galambpiac is. A galambok kedvelői közül több százan jönnek össze Litvánia-szerte minden vasárnap reggel a különleges galamb-vásárokra, ahol egy jó példány 5-20 Euróért vásárolható meg. A különleges szépségű, vagy rendkívül ritka galambokért azonban több száz Eurót is fizethetnek, ami majdnem egy tehén ára. A galambfajta neve alapján a város vagy a származási régió felismerhető, könnyen meghatározható. A

Kaunaszi lepke (EE 1046)

litván nyelvészek számos érdekességet fedeztek fel, így például a tauragė-i (település kelet-közép Litvániában) galambászok a röptípusú galambokat krakkolóknak, szó szerint „hőlovagló" hívták, ami a felszálló légáramlatok erejének kihasználására, a termikelésre utal. Érdekesség, hogy Litvánia szuwalki vidékének galambászai „galamb embernek" hívják magukat.

Lássunk most néhány fajtát, mint az aukštaiciu dobos (0515) (4. ábra), dainavai színesfejű (1045), kaunaszi lepke (1046) (5. ábra), kaunaszi tükrösfarkú (1047) (9. ábra), klaipėdai sapkás, liepajai fehérfarkú (1048), litván kiállítási postagalamb (0112) (6. ábra), litván szarka (0149), litván rezgőnyakú alakgalamb (1050), litván sirályka (0731) (3. ábra), siauliai fehérszárnyú, (1051) (7. ábra), sūduva (marjanpolei) fehérfejű (1052) (8. ábra), vilniuszi éjszakaszálló (1053), vilniuszi pajzsos (1054) (10. ábra), melyek az európai örökség részeként eddig elismert galambfajtáink.

Néhány évvel ezelőtt a Balandininkas-nak küldött válaszában a Földművelésügyi Minisztérium tájékoztatott határozatáról, miszerint csak a gazdaságilag jelentős állatfajtákat veszik oltalom alá. Ezek szerint parasztjaink évszázadokon át tartó, egyedülálló esztétikai válogatásának eredményei kihagyhatók a nemzeti örökségből. Ez természetesen szégyen! Talán eljön majd az idő, amikor mi is a nemzeti örökség őrzői lehetünk! Akkor újra megtanuljuk a történelemből, hogy a galambokat már a 16. században aprójószágnak

Litván kiállítási postagalamb (EE 0112)

tekintették Litvániában.

Az egyesületbe tömörült litván galambászok évente kiállításokat szerveznek, azokon nagy odaadással részt vesznek, és ezen felül vagy egyidejűleg népszerűsítik ezt a litván örökséget a külföldi kiállításokon. A boldog rész, hogy a háromévente megrendezésre kerülő Európa Kiállításokon hat litván galambtenyésztő lett Európa Bajnok, kettő közülük már többször is, és az Európa Mester címet is elnyerték. Szomorú viszont, hogy egyre kevesebb galambász található országszerte. Egyes galambfajták eltűnnek, míg néhányukat alig tucatnyian tenyésztik. Ha nem teszünk többet a fajtáinkért, akkor még egy évtized és továbbiak is eltűnhetnek. A litván galambászat hanyatlik. Tenyésztőink nem képesek egyedül őseink hagyatékának gondozására, pedig

ez nagyon is egyedi örökség. Nem csak a kormányt, a minisztérium illetékeseit, hanem pl. az egyébként sok madarat tartó Kaunasi Állatkert fenntartóit sem érdekli a litván galambfajták eredeti változatosságának megőrzése. Lehet, hogy a fiatal természettudósok, vilniusi kutatók ezzel a hagyatékkal, ezzel az örökséggel tehetik változatosabbá tevékenységüket? Netán vannak biológiatanár rajongók az iskolákban? A litván galambászok örömmel adományozzák madaraikat, és még a gondozásukban is segédkeznek.

Minden év januárjának harmadik hétvégéjén, szombaton és vasárnap, a 300 000 lakosú Kaunas Vitautas Magnus (Stulginskis Egyetem) pavilonjában

Siauliai fehérszárnyú, (EE 1051)

galamb és kisállat kiállítást rendeznek Pet Show-t, vagy ahogy mi nevezzük: Paroda néven.

Ide nemcsak Litvániából, hanem Lettországból, Lengyelországból és Fehéroroszországból is a – nemzeti örökségünket jelentő – galambok mellett baromfifajták, köztük litván kitenyésztésű fajták egyedeit, nyulakat és más prémesállatokat, vad- és díszmadarakat hoz össze a nemzetközi kiállítói gárda. Ez valójában a Nemzeti Kiállítás, tenyésztői verseny komoly díjakkal, címekkel, hazai és külföldi bírók szakszerű közreműködésével. Itt minden úgy történik, mint az EE más tagszövetségének rendezésében megvalósuló kisállat kiállításokon. Az alkalmanként bemutatott 2 000-nél több fajtatiszta galamb és több mint 400 díszbaromfi, körülbelül 40 fajtában, kellően reprezentálja tenyésztőink munkáját, és tükrözi azt a szövetségi törekvést, amely ma Litvánia-szerte több csoportban munkálkodó baromfi- és nyúltenyésztők integrálását célozza. A növekvő kiállítói létszám alapján kijelenthető, hogy nem eredménytelenül.

És most essék néhány szó a show-ról!

A hobbiállatok szinte teljes palettája mellett bemutatunk farmokat, az ott folyó állattartást és állattenyésztést. Angóra nyulak, alpakák, juhok, kecskék, törpelovak, illetve baglyok, sólymok, hattyúk és hollók, továbbá más vadon élő állatok kerülnek nálunk kiállításra. Az állatok egyszerű bemutatásán túl tenyésztési kellékek is megjelennek a kiállításunkon, valamint

Sūduva (marjanpolei) fehérfejű (EE 1052)

bemutatók egész sora – a baromfikeltetés, a sajtkészítés, a gyapjúfonal készítés, a kutyák akadályversenye, galamb- és baromfiszobor bemutató – is színesíti az eseményt. A kis folklór program, az illuzionisták és az állatidomárok, vagy a könyves stand azonban mind eltörpülnek a gyermekrajz verseny szenzációja mellett. A város minden iskolájában működik rajzszakkör, sőt van alapfokú művészeti iskolánk is. A növendékek 8259 pályamunkát készítettek (2. ábra)! A városi oktatási központ és a Természetvédelmi Minisztérium felajánlásait kiegészítve, mi pedig örömmel adunk minden alkalommal 1000 rajzfüzetet a verseny díjazásához, és vállaljuk, hogy minden rajzot bemutatunk. A zsűrizést, legnagyobb örömünkre a szakpedagógusok vállalják. Különös figyelmet kell

fordítani a gyermekekre, akik különféle tanulási és szórakoztatási eseményre várnak, eközben telefonjaikkal több ezer fényképet készítenek a rendezvényünkön és küldenek szét szerte a világba. Felbecsülhetetlen méretű reklámja ez tevékenységünknek. Jutalmul számukra most versenyt hirdettünk, ahol a legjobb képeket értékes díjjakkal honoráltuk. Óriási szenzáció a keltetőgép, melynek ablakán keresztül a tojásból természetesen előbújó új életet láthatják a zömében városi gyermekek és az őket kísérő felnőttek. A szombat elsősorban róluk szól. Érdeklődőek és figyelmesek. Gyakran bevonjuk őket az egyébként felnőtteknek szóló küllembírálati ismertetésekbe és ezt láthatóan nagyon élvezik. Értük

Kaunaszi tükrösfarkú (EE 1047)

vannak jelen az Állatorvosi Múzeum munkatársai és az Erdészeti és Környezetmérnöki Főiskola hallgatói, akik fáradhatatlanul válaszolnak a kérdéseikre. A gyermekek belépése ingyenes! A felnőttek mindössze három Euróért láthatják és élvezhetik a valójában egész napos Show-t. Az érdeklődés pedig – legnagyobb örömünkre – évről évre nő. A programok jobb megtekinthetőségére alkalmi színpadot alakítunk ki. A szombat délelőtti órákban folyamatos a sorbanállás a csarnokon kívül és belül egyaránt, és ez komoly siker számunkra. Minden tagtársunk figyelme a vendégek tájékoztatására irányul, hiszen miattuk tesszük az éves kiállításunkat valóságos fesztiválllá. Fontos megjegyezni, hogy ez idő alatt a csarnokban értékesítés a büféken kívül nem történik, vagyis ez nem vásár. Valójában a Pet Show egy immár

négy éve tartó kísérlet arra, hogy milyen lehetőségeink vannak megismertetni a felnövő generációkkal az élővilágot, elsősorban az állatvilágot. Meg kell értetnünk a környezetünkkel, és mi a gyermekekkel kezdjük, hogy a bennünket tápláló természet védelme nélkül megszűnik bolygónkon az élet, vele állataink és mi magunk is. Ehhez a feladathoz kapunk segítséget a Litván Köztársaság Környezetvédelmi Miniszterétől **Kęstutis Mažeika** úrtól, aki túl azon, hogy kiállításunk védnöke, mindkét látogatási napon végig jelen volt és türelemmel válaszolt a látogatók kérdéseire, miközben Ő maga is több kérdést feltett.

A szakmai napunk a vasárnap, amikor a protokolláris

Vilniuszi pajzsos (EE 1054)

vendégek fogadásán túl a szomszédos csarnokban kisállat piacot is működtetünk. A „galambpiacra" földrajzi helyzetünk miatt sokfelől átruccannak, nemcsak tenyésztők, de galambkedvelők is a szomszédos és távolabbi városokból, gyakran a határainkon túlról is. Itt a még nem szervezett galambászok is szívesen időznek, sok új ismeretség születik, néhányan itt szerzik be életük első kisállatait. Olyan ez a találkozóhely, mint az Önök Monori Börzéje. Sikere tagadhatatlan.

A növekedés bizony sok-sok új feladatot ró ránk, hiszen törekvéseink szerint a jövőben a harmadik pavilont is belakjuk majd. Meg kell oldani a saját tulajdonú ketrecek, illetve a kiállítási kellékek beszerzését, előállítását és tárolásukat. Most ugyanis elsősorban Lengyelországból kölcsönözzük a korszerű eszközöket, de ez nem maradhat

így, a szívességükkel nem élhetünk vissza. Bár vannak jó képességű küllembírálóink, de nagyon kevesen. Új galambbírálók képzésével is próbálkoztunk, de a tanfolyam hallgatói túl nehéznek és összetettnek találták az anyagot, és idő előtt abbahagyták a tanulást. A baromfibírálók oktatása viszont problémamentes. Az állategészségügyi előírások egyre szigorúbbak, miközben az EU-n kívüli szomszédjainkkal fokozatosan szorosabbak lesznek a tenyésztői kapcsolatok. A közös kiállítások érdekében – és természetesen a tenyészállatok cseréje miatt – hivatalos karantén állomás kiépítésén dolgozunk, amihez hatékony segítséget kapunk hatóságainktól.

Kęstutis Mažeika litván környezetvédelmi miniszter Rohringer István EE alelnök társaságában a "PET SHOW LIETUVA" rendezvényen

A bevezetőben említettem, hogy Litvánia kis ország. Ez azt is jelenti, hogy nem képes fenntartani egy-egy állatfaj tenyésztőiből több szakmai szervezetet, szövetséget. Sem a költségek, sem a taglétszám nem teszik rentábilissá a párhuzamos működést, de keressük a megoldást.

Tisztelt Olvasók!

Igyekeztem számos szakmai kérdést megvilágítani és az általunk választott utakat körvonalazni. Köszönöm a litván kisállattenyésztők helyzetéről készített írásomra fordított figyelmüket és türelmüket. A mielőbbi vírusmentes találkozás reményében üdvözlöm Önöket a tavaszodó Litvániából.

Ramūnas Naruševičius
a Balandininkas, a Litván Galambtenyésztők Szövetsége elnöke
ramunasn@gmail.com

A "PET SHOW LIETUVA" 2020 szervezői és vendégei balról jobbra: Linas Petraška, Raimondas Rutkautkas, Ramūnas Naruševičius, Rohringer István, Zdzislaw Borawski és Waldemar Borawski

A LEGSZEBB DÍSZGALAMBOK EGYIKE: A KÍNAI GALAMB

Lyell (1850) közlése szerint – a régi nevén kínai sirályka – egyértelműen kínai származású fajta, melyet kelet-indiai kereskedők hoztak magukkal az európai kontinensre a 19. században. A szakirodalom további tanulmányozása (Meleg 2001) alapján megállapítható, hogy a kínai galamb eredetét illetően nincs semmilyen biztos forrás a kínai eredetre, kitenyésztése helyét nem ismerjük pontosan, feltételezhetően észak-afrikai származású. Spanyol hajósok közvetítésével a 19. század közepén érkeztek az első példányok Franciaországba. A kínai sirályka elnevezés valószínűleg azt a célt szolgálta, hogy több pénzt kérhessenek el értük a hajósok és a kereskedők. Az első példányok, 1865-ben, egy párizsi galambkereskedő által kerültek Németországba, melyek csak nyomokban hasonlítottak a ma ismert kínai galambokhoz. A fajta jelenlegi pompás megjelenését német, holland, norvég, dán és svéd tenyésztők szorgalmának köszönhetjük, akik 1972-ben Malmőben életre hívták a kínai galambokat tenyésztők európai fajtaklubját. Jelenlegi, igen tetszetős megjelenésének elérésében a német tenyésztők jártak az élen.

Első benyomásra nyugodt és kedves modorú, tollszerkezetes galambfajta, különös, csak erre a fajtára jellemző tolldíszekkel. A kínai galamb a közepestől kisebb testű, kifejlett példányai 310-350 g súlyúak.

Teste rövid, nagyon mély állású, széles mellű, mellben minél szélesebb annál jobb. A test nagysága nem lehet nagyon apró, de nem kívánatos a testhossz túlzott növelése sem.

A fej közép-nagy, kissé hosszúkás, legyen enyhén húzott, széles telt homlokú, tarkó tájékon kezdődő sörénnyel, amennyiben a sörény hiányzik a fej otrombának tűnik.

A szemek legyenek élénk tekintetűek, szivárványhártyája a fehéreknek és a színes farkúaknak, valamint a pajzsosoknak sötét a többi színváltozatnak narancsvörös színű. A szemgyűrű soha nem lehet vörös, ez megfelelő párosítással kezelhető, ám a világos és halszemű egyedeket kíméletlenül selejtezni kell, mert ezek erősen öröklődnek. Csőre középhosszú, színe a tollazathoz igazodik. A nyak közepesen rövid és vastag. A nyak azért nem lehet túl rövid, mert akkor a felső párna is túl rövidnek tűnik. Fontos alkati szelekciós szempont, hogy a mell széles és jól domborodó legyen, mely mintegy alapot képez a megfelelő tollalakulásnak. A hát vállban széles, igen rövid és a farok felé lejt. A szárnyak rövidek és a farkon nyugszanak, de a végét nem érik el. A lábak rövidek és cékla-piros színűek.

Gallér, sörény, felsőpárna, választóvonal, alsópárna, nadrág, csokrocska a laikusnak szinte érthetetlen, hogy egy galambfajtáról beszélgetünk, pedig ez a kínai galamb speciális tollszerkezetének főbb megnevezései.

A kínai galamb leglényegesebb fajtajegye az egyedi tollszerkezet, mellyel csak e fajta tetszeleg. A madarat

takaró tollazat legyen széles zászlójú, puha, tömött és jól fejlett.

A gallérnak a nyak két oldalán mélyről kell indulnia és lehetőleg minél nagyobb, minél magasabb legyen. Nagyon dús és feszes, finom tollakból álljon, felső része a szemig érjen, megszakítás nélkül fusson a tarkón lévő sörénybe. A sörényt vízszintesen hátrafelé irányuló sűrű, tömött tollak alkotják. A nyak és a gallér javítása érdekében nagy segítség volt a parókás galamb múltbéli bekeresztezése a fajta nemesítése során.

A mell tolldísze a felső párna, a választóvonal és az alsópárna. A két párnát (takarót) elválasztó vonalnak a mellcsonttól kezdődően vízszintesen kell futnia és egyik szárnybúbtól a másikig érjen. Így a galamb szemből nézve toll labdának tűnik, az alsó és a felső párnáknak tökéletesen takarni kell a szárnybúbokat, minél tovább érnek annál értékesebbek. A felsőpárnát hosszú, puha felfelé és oldalra irányuló mellfedőtollak hézag és bemélyedés nélkül alkotják, amelyek különleges mellszélességet adnak. Oldalnézetben magasan boltozott a gallérig ér. Mindkét szárnybúbot jól befedik, a tollak oldal irányba kinyúlnak, mintegy „vánkosokat" képeznek.

A tollszerkezet fejlődésével a tollak fellazulása kiterjedhet a hátra és a szárnyakra is, amely a szárnyakon csokrocskák megjelenését okozza, amelyek csavarodó vagy felfele növő tollak a vállakon. A csokrocskáknak egyenlő méretűnek és szimmetrikusnak kell lenniük.

Az alsópárna a választóvonaltól lefelé és oldalirányba növő tollakból álló széles és gazdag tollképződmény, ami a nadrágig tart.

Sem a felső-, sem az alsó párna nem lehet függőlegesen osztott az ilyen egyedek tenyésztésbe állítását mellőzni kell.

A nadrág a combok előtt található dús tollpamacsok, mint két pamutgolyó mindkét oldalon egyformák, szép fejlettek, de pihe laza tollazatúak legyenek és a lábfejekig érjenek le.

Minden színben elfogadott (az USA-ban 35 színváltozatban tenyésztik), léteznek: egyszínűek, szalagos, kovácsolt, szalagtalan, grizzle, tigris tarka, pajzsos, színes farkúak és tükrösek. Az egyszínűek esetében a színek minél teltebbek legyenek, de a szín intenzitásnak alárendelt szerepe van a tollazat teljességéhez képest.

A többi tollalakzatos fajtához hasonlóan a legfontosabb a típus és a tollalakzat minősége, dússága, tömöttsége, szerkezete, fejlettsége, utána következnek a fejpontok, valamint szín és rajz.

Az értékelés során súlyos hibának tekintendő a hosszú, keskeny test, a magas állás, a túl sok vagy egyoldali csokrocskák, a hiányos sörény, a féloldalas, osztott, lapos, tollszegény párnák, a nem egyenes vagy túl mélyen elhelyezkedő mellválaszték, a túl sok lefelé növő tolla felsőpárnában, a tollszegény alsópárna, a vékony, nyitott, alacsony gallér, a vörös vagy durva szemgyűrű és a villás farok.

A kínai galambra előírt gyűrű 8mm átmérőjű.

Összességében elmondható, hogy napjaink kínai galambja nemes és büszke állású, ma főleg az USA-ban igazán divatos közkedvelt show fajta. Kicsi, nagyon aktív madár, ugyanakkor tenyésztőjét lenyűgözi szelíd és nyugodt természetével. Utódait biztonsággal neveli fel, melyre a közepes hosszúságú csőre teszi alkalmassá.

A világon rengeteg galambfajtát tenyésztenek, melyek nagyságban, testsúlyban, színben, tollszerkezetben vagy repülési tulajdonságaikban különböznek egymástól. Mindegyik fajtának van

valamilyen tulajdonsága, amivel magával ragadja az embert. Egyes tenyésztők több fajtát is tenyésztenek, de a kínai galambokkal való foglalatosság nagyon hálás tevékenység. Ennél a fajtánál különösen igaz, hogy mindegyik egyed külön személyiséggel van megáldva. Megfelelő gondozási és takarmányozási feltételek mellett önállóan elegendő utódot nevel fel, így akár kezdő tenyésztőnek is szívesen ajánlható a fajta.

Mint a tollszerkezetes galamboknál általában, ha tenyésztője kifogástalan példányokat szeretne tenyészteni a fajta ismertetőjében is bemutatott okok miatt nincs egyszerű dolga. Számos kritériumnak kell megfelelnie ahhoz, hogy kiváló minősítést kapjon a kiállításokon. Hazánkban nem is sokan vállalkoznak a tenyésztésére ennek az érdekes és igazán egyedi tollszerkezetű fajtának. Így a minőség javítása sem könnyű feladat, külföldről kell megoldani. Azért hazánkban is van néhány, országosan ismert korábbi és jelenlegi tenyésztője. Csak néhány nevet említenék meg a teljesség igénye nélkül: Valentin Gábor, Kővári Géza, Tanács Géza, Bazin József, Japport Zoltán, Vér Géza, Bánszki Ferenc, Juráskó István, akik szívügyöknek tekintik e kedves és egyre ritkábban bemutatott fajta sorsát.

Néhány tapasztalat a ma már igen ritkaság számba menő tükrösök tenyésztéséről, Kővári Géza elbeszéléséből.

A tükrösök leggyakrabban sárga és újabban vörös színben fordulnak elő, bár kísérleteztek a fekete színnel is, de ismereteim szerint nem volt sikeres a szín rögzítése. A tükrösöket az 1950-es években mutatták be először Németországba, Hollandiába és Belgiumba. Napjainkban is a legnagyobb létszámban a nürnbergi és lipcsei kiállításokon jelenik meg. Németországban J. A. Lang, majd később Otto Jensen és Rolf Wenzel Urak jeleskednek a tenyésztésükben. Magyarországon az elmúlt évtizedekben Valentin Gábor, Borbola László és Kővári Géza mutatott be tükrösöket az országos kiállításokon. Ez a szebb napokat látott szép fajta is a tenyésztés perifériájára szorult. Egyre ritkábban lehet látni a kiállításokon, és nem csak a tükrösök, az többi színű is alig-alig van jelen. Ennek a színváltozatnak a tenyésztésében – a pajzsosokkal együtt – a szabályos rajz kialakítása okoz sok nehézséget. 3–4 generáción keresztül tükrös színben tenyésztett galamboknak kivilágosodik a comb rózsája, a has alsó része pedig kifehéredik. A szín stabilizálása érdekében bevitt egy színűek után nehéz olyan utódokat kapni, amelyeknek a rajza szabályosan tisztítható lenne az első évben. A kivilágosodással egyidőben megjelenik a kormány és evező tollak lisztesedése. Az ilyen madarakat nem érdemes tenyésztésbe állítani, és nem is kiállítási egyedek.

A szárny búbokon megjelenő toll csokrocska a spanyol chorrera galamb jellegzetessége. A kínai galamboknál túlzott nagysága nem kívánatos, főleg a féloldalas megjelenésnél büntetendő is. Ez minden színváltozatra igaz és téves az a szemlélet, hogy ez a nemesebb vérvonalat jellemzi.

A fajta népszerűsítése érdekében, hogy a kínai galambokra nagyobb figyelem irányuljon, Facebook csoport alakult, *Kínai galamb kedvelők és tenyésztők* néven. Érdemes a technika adta lehetőségeket használva a csoporthoz csatlakozni, ha másért nem, legalább gyönyörködjünk a tudatos emberi szelekció eme fantasztikus csodájában. De, ha valaki a képeket nézegetve kedvet kapna a kínai galamb tenyésztése iránt, a csoport tenyésztői nagyon szívesen segítségére lesznek.

Köszönöm **Juráskó István** és **Kővári Géza** tenyésztőknek a cikk létrehozásához nyújtott segítségét!

Nagy Lajos
galamb bíráló VII. fajtacsoport

Irodalom: Meleg I. (2001): A galamb és tenyésztése 2. Gazda Kiadó, Budapest

A KÜLLEMI BÍRÁLATRÓL

A kedvtelésből tartott kisállatfajták minősítésekor a küllemi bírálat az állatok testalakulásával, megjelenésével, az egyes testtájak közötti kapcsolat értékelésével foglalkozik.

Fajta alatt a fajon belüli egyedek olyan csoportját értjük, amelyek valamilyen testi és élettani sajátosságaik (pl. küllemi megjelenés) alapján a faj más egyedeitől megkülönböztethetőek, és ezeket a jellemzőiket híven átörökítik ivadékaikra.

Napjainkra a küllemi értékelés kizárólagossága visszaszorult a kedvtelésből tartott hobbiállatok és díszállatok területére.

A küllemi bírálat mindig szubjektív, még akkor is, ha az adott fajta értékeléséhez bírálati segédlet, fényképek és ábrák érhetőek el. A szubjektivitás lényege, hogy ugyanazt az állatot ugyanIrodalom: Meleg I. (2001): A galamb és tenyésztése 2. Gazda Kiadó, Budapest

az a bíráló másként értékelheti különböző időpontokban, illetve ugyanazt az állatot más bírálók eltérően ítélhetnek meg. Ez természetesen a bírálók magas színvonalú előzetes felkészítésével, illetve a rendszeres ún. szemegyeztető bírálói továbbképzésekkel minimalizálható. A bírálókkal szemben több elvárást, követelményt támaszthatunk. Elvárás, hogy a bíráló ismerje a számára bírálatra kijelölt fajtát. A jó megfigyelőkészség és ítélőképesség mellett fontos, hogy a bíráló ne legyen részrehajló, és tudja megindokolni álláspontját. Az utóbbi különösen a kiállítók részéről jogosan elvárt igény, a bírálólapok kitöltésekor is értelmet nyerhet.

A bírálatnak minden esetben a bemutatott egyed érdekében kell történnie, nem az állat leminősítése a cél. Akkor kell bírálni a kiállított állatot, amikor az zavaró hatásoktól mentesen a legelőnyösebb képet mutatja magáról. Ez is egy érv a kiállításra kerülő kisállatok gondos felkészítésére (ketrec-dresszúra!), a kézhez szoktatásra. Küllemi bírálatra csak a kifejlett, a tenyészérettség közelében lévő egyedek bemutatása javasolható. Ezek testarányai már kevésbé fognak változni, a fiatalabb testméretei még nem alakultak ki véglegesen, kültakarójuk, vedlettségi állapotuk hiányosságai miatt a küllemi minősítés félrevezető lehet. Nem bírálhatóak továbbá a beteg, sérült, előrehaladottan vemhes (!), túlkondícióban lévő, illetve a lezsarolt, ápolatlan állatok sem.

Küllemi bírálaton csak egyedileg megjelölt kisállat értékelhető, így a bíráló könnyen ellenőrizheti a bírálólapon szereplő azonosító és az egyeden szereplő adatok egyezőségét.

A bírálat az **összbenyomás** megítélésével kezdődik. Fontos, hogy egy tulajdonság jelentőségét sem szabad túlhangsúlyozni, a hiányosságokat „kiegyenlítő" egyéb jellemzőket, amennyire csak lehetséges, figyelembe kell venni a bírálónak. Az összbenyomás bírálatakor lehetséges az egyes testtájak egymáshoz viszonyított arányának, a szépségnek és a testtájak harmóniájának értékelése, a fajtaleírással való összevetése.

A **bírálati rendszerek** állandó, folyamatos fejlődésen mennek keresztül, amelyet az adott állatfaj egyedeinek értéke, és a hasznosítási típusa is befolyásol.

Összbenyomás alapján bíráló rendszerek esetében nem bírálnak testtájanként, a rész és egész harmóniáját, arányosságát értékelik. Az egyedet mindig a fajtastandardhoz viszonyítják. Napjainkban inkább a hobbiállatok körében használják. Az állatokat rangsorolják, osztályokba sorolják.

A *pontozásos értékeléskor* az állat testtájait az ideálishoz viszonyítva pontozzák, majd ezeket összeadják. Az ideális maximum pontszámok összege rendszerint 100. Az egyes testtájakat hasznosítási iránytól függően eltérően súlyozhatóak.

A *leíró bírálati rendszerek* az egyes testtájakat vagy különböző kódokkal írják le, vagy egy számskálával (1-9 pont). Az utóbbi a lineáris leíró bírálati rendszer, amit számos gazdaságilag jelentős állatfajtánál (pl. holstein-fríz szarvasmarha) alkalmaznak. Az adott testtáj két szélső változata kapja a számskála két szélső értékét, az ideálisnak vélt testalakulás a skála közepén található.

Dr. Posta János

Felhasznált irodalom:
BREM, G (szerk.) (2003): A gazdasági állatok küllemi bírálata. Mezőgazda Kiadó, Budapest.
KOMLÓSI I. – VERESS L. (2001): Általános állattenyésztés. Egyetemi jegyzet. DE ATC MTK. Debrecen.

A HELYES MADÁRTARTÁS MEGISMERTETÉSE A FIATALOKKAL: FÜRJES – MADARAS TÁBOR SZEGEDEN

A napokban Fehér Emese fürjtenyésztőnél jártam, aki az idén első alkalommal szervezte meg Szegeden a Fürjes – Madaras Tábort. Emese a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakgimnázium oktatójaként és a V-252. Kocsis József Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesületének tagjaként fontosnak tartja a fiatalok érdeklődésének felkeltését és a madarak megfelelő tartási módjának elterjesztését, ezért a tábor a leendő tenyésztőket szólította meg.

Mikor kezdtél el fürjekkel foglalkozni és milyen eredményeket sikerült elérned eddig?

Fürjek tartásával 2012-óta foglalkozunk a férjemmel. Mivel sokat hallottunk arról, hogy milyen egészséges a fürjtojás, ezért saját célra egy 20 fős csapattal kezdtünk. Gyorsan híre ment a család és a barátok körében a

Totó az egyesületi székházban

fürjezésnek, így az igények miatt a létszám rohamosan szaporodott. Hazai és nemzetközi partnereink száma növekszik, mely számunkra azt mutatja, jó úton haladunk. Versenyekre, megmérettetésekre, kiállításokra mind helyi-, mind országos szinten szívesen utazunk, rajtuk szívesen és komoly eredményekkel veszünk részt.

Amikor hazahoztuk első fürjeinket a három kislányunk egyből Fürjikéknek becézgette őket. Természetessé vált, hogy így szólítjuk az állatkáinkat. Számunkra elképzelhetetlen, hogy „gazdasági" jelzővel illessük őket.

Táborozók a székház előtt

Mit jelent számodra a madarak megfelelő tartása? Fontosnak tartod ennek a nézőpontnak az átadását a jövő generáció számára?

Pedagógusként és három kislány édesanyjaként fontosnak tartom az állatok megfelelő tartását. Egyre több gyermek tart lakásokban házikedvencként nálunk vásárolt fürjeket. Az állatról való gondoskodás növeli a gyerek önértékelését, már attól, hogy gazdává válik, fejlődik az önbizalma.

Jelenleg külön vérvonalakból több száz fős állománnyal rendelkezünk, NÉBIH által ellenőrzött hivatalos tenyészet vagyunk. Kizárólag nagy testű (óriás) fürjekkel foglalkozunk, búza, vadas, fehér illetve több különleges színben. Nyáron szabadon, röpdében tartjuk őket télen teli padlós fából készült kényelmes ketrecekbe költöznek. Ilyenkor 120x60 cm-en két

Gyerekek tollgyűjtés után

Ismerkedés a galambokkal

családot tartok vérvonal szerint válogatva, melyeket külföldről rendszeresen frissítünk. Az ivararány nyolc tojó két kakasra. Fűtésük ketrecek tetejére rögzített infrafóliával történik.

Nyáron öt db 3x4 méteres fémhálós, homokos talajú röpdékben vannak, ilyenkor 12m^2-en kb. 50-60 fürj lakik. Mind a téli teleltetős ketrecrendszer, mind a nyári röpde sor férjem, Fazekas Zsolt munkáját dicséri. Villamosmérnökként, nyolc órás munka és három kisgyermek mellett is kivitelezhető a fürjészkedés.

Azonban meg kell említeni azt is, hogy a helyes tartáshoz hozzátartozik a helyes takarmányozás is, amire külön figyelmet kell szentelni. A kelés utáni első három napban a kicsikkel kamillateát szoktam itatni, később pedig langyos vizet, hetente vitaminokkal és kiegészítőkkel. Két hetes korukig jó minőségű indítótápot kapnak, majd 2-4 hetes kor között ½ rész nevelőtápot és ½ rész prémium darált vegyes galambtakarmányt. Ezt követően, mikor elérik a négy hetes kort, akkor az indító tápot felváltja a tojótáp. Ilyenkor ½ rész tojótápot és ½ rész darált galambtakarmányt kapnak. Négyhetes kortól almaecet

A gyerekek kedvenc állata a fehér páva

is kapnak a vizükbe kúraszerűen, illetve különböző zöldségekkel egészítem ki az étrendjüket.

Hány fővel indult a tábor és milyen programokon vehettek részt a táborozók?

2020-ban rendeztük meg először a fürjes-madaras egy hetes szakmai táborunkat, amelyen 16 gyermek vett részt, a visszajelzések után elmondható, nagy sikerrel.

Itt sok más program között időzített keltetést figyelhettünk meg, ahol a gyermekek végigkövethették a fürjek kelésének utolsó hét napját, így szemtanúi lehettek a legszebb pillanatnak, amikor kibújnak a kicsi fürjek. Minden nap ellátogattunk a Fürjike tenyésztelepre, vadmadár-megfigyelésen voltunk és galambgyűrűzést

Fehér Emese táborvezető

is kipróbálhattak a gyermekek. A pávaröpdékben tollakat gyűjtöttünk, közelről megcsodálhattunk fácánokat, díszrécéket, díszbaromfikat, valamint tojásfelismerő versenyen is ügyeskedtek a táborozók. Fodor János egyesületi elnökünk rendelkezésünkre bocsátotta az egyesületi székházat, ahol a gyermekek megismerkedhettek a szegedi egyesület történetével és a Szegeden és környékén kitenyésztett galambfajtákkal.

Látogatásom befejeztével további sikeres tenyésztést és újabb sikeres tábort kívánok Emesének!

Kószó Richárd
V-252. Kocsis József Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesülete

AJÁNLOM AZ ALFÖLDI-KŐRÖSI KERINGŐT

Egy dúc látogatási sorozat első állomásán járok **Hrivnák Károly** alföldi-kőrösi keringő tenyésztőnél.

Karcsi bácsi, miként vezet az út a strasszerektől az alföldi-kőrösi keringők tenyésztéséhez?

A strasszerek édesapám barátjától kerültek hozzánk hústermelés céljából. Ekkor vezetett be apám a galambtartásba. Egy-két év után bátyám révén kaptam ceglédi keringőket, amiknek az ötvenes évek legvégén még nem volt fajtaleírása sem. Ebben az időben nagy galambász élet volt erre, nagyobb mint, most Monoron. A purszli galambok igazán jó szállók, jól lehetett őket hajtani, összedobni és ment a csiszárkodás. Ekkor köteleztem el magam a szíves galambokkal. Ez a csiszárkodás egészen a megnősülésemig tartott, ekkor úgy nézett ki befejezem a galambászatot. Apám továbbra is tartott galambot, de asztmája miatt hajtani nem tudott. Sűrűn haza jártam galambászni, de hajtani én sem hajtottam. Ekkor döntöttem úgy, hogy ha már vannak galambok, akkor legyenek még szebb galambok. 1984-1985-ben kezdtem beruházni tenyésztői atyánknak

hívott Izmán Jánostól származó galambokba. Tőle nagyon nehéz volt galambot venni, de Fülöp Sándor nagyon jóban volt Jani bácsival és rajta keresztül került hozzám az állományom alapját biztosító nyolc egyed alföldi. Az Izmán galambok nagyfejű, nagy fésűjű galambok voltak. A legnagyobb bajuk az volt, hogy borzasztó hosszú szárnyúak voltak. Úgy mondtuk, hogy kardszárnyúak. A kiállítási ketrecekbe alig fértek bele.

Milyen tenyésztési nehézségek fordulhatnak elő a fajtánál?

A 80-as 90-es években az a probléma állt fenn, hogy nem volt meg a faroktoll szám. Jó testű egyedek voltak, de 14 helyett 12-13 farktollas, emiatt a kiállításon kizárták a galambokat. Valaki végzett egy rossz keresztezést, aminek 12 farktolla volt és a mai napig előfordul, hogy ilyen csipaszok jönnek ki. A rajzos galambok tenyésztése nálunk is nehezebb, ahogy bármelyik másik fajtánál is. Rengeteg a simafejű, aminek nincs pont a fején. Rossz a rajz, hibás hát. Viszont, ha egy laikus megnézi az egyszínű és a szíves változatot, az azt mondhatja, hogy nem is egy fajta galamb. Nagyságban, fésűben, csőrben egészen mások a szívesek és az egyszínűek.

Kiállítási felkészítésnél az időjárás rendkívüli módon közrejátszik. A szárnytollak tisztaságára nagyon figyelni kell. A karmokat is időben kell kezelni, hogy tudjanak

természetes módon is kopni még. A rajznál a csipeszelés – természetesen körültekintően végezve – megengedett.

Takarmányozás, táplálék kiegészítők. Mi a bevált módszere?

Takarmányozásban a lusták közé tartozom, egy kész keveréket megveszek és a galambjaim szája íze szerint kiegészítem még cirokkal, borsóval és napraforgóval. Télen pedig napraforgóval és kukoricával egészítem ki a keveréket. Mivel röpdém van és a galambjaim tudnak szedegetni, így adok még pék agyagot pluszba. Kiállítás felkészítéskor nem térek el a takarmányozásban, de a visszahozás utáni karanténozásban kicsit másként etetek.

A tenyészállatok egészségének védelmében mit alkalmaz?

A paramyxo ellen korábban oltottam, mostanában már itatok. Himlő ellen sose védekeztem az eltelt néhány év alatt egyetlen alkalommal voltak himlősek a galambjaim. A tollmoly szereti ezt a fajta galambot, gondolom a laza tollazat miatt. Azoknál a galamboknál ahol észlelem, rögtön csepegtetem. Volt olyan tollbeteg galambom régen, amit neostomosan oldatba mártottam. A barátok figyelmeztettek rá, hogy elpusztul tőle a galamb, de kibírta és segített rajta.

Tenyész madár kiválasztást miként végzi?

Én körül-belül 80-100 galambbal indulok tavasszal, de csak azért, mert nincs szívem eladni őket. Kevesen vagyunk és ezért nehéz megfelelő jó minőségű tenyészanyagot beszerezni. Természetesen van egy-két barátom, akikkel szoktunk egy-egy madarat cserélni.

Miért ajánlaná az alföldit?

Ajánlom az alföldi-kőrösi keringőt mert, a magyar fajták közül az egyik legszebb galamb. Kecses, szép fésűjű, szép állású, reprezentatív galamb. Tenyésztése kihívásokkal teli, főleg a kitartó tenyésztői munkát folytató tenyésztőknek való.

Köszönöm a beszélgetést Karcsi bácsi, további sikereket és jó egészséget kívánok!

Heincz László

MEGALAKULT A MAGYAR BAROMFIFAJTÁKAT TENYÉSZTŐK FAJTAKLUBJA

2020. február 23-án igazán korán kellett kelnem, mivel a gazdaság körüli teendők elvégzése után úti célom Mátranovák volt. Mondhattam volna találóan, messze (több, mint 300 kilométeres túra) van, mint Makó Mátranováktól. Izgatottan vágtunk neki az útnak családommal, hiszen egy régóta dédelgetett álom körvonalai kezdtek kibontakozni a Magyar Baromfifajtákat Tenyésztők Fajtaklubjának megalakulása.

A fajtaklub megalakulásának „csírái" 2018-ra vezethetők vissza, amikor is az MGKSZ vezetősége, elnökségi tagjai és több tenyésztőtárs is jelezte a magyar baromfifajták iránti elkötelezettségüket. Dr. Pintér József Elnök Úr egyik ötlete az volt, hogy a 32/2004. (IV. 19.) OGY határozat alapján nemzeti kincsé nyilvánított baromfifajtáinkat az MGKSZ is „karolja fel", helyezzük őket méltó helyükre a díszbaromfi-tenyésztés berkein belül is. Standardizáljuk a fajtákat, terjesszük elő az Európai Szövetségbe felvételüket, mutassuk be ezen fajtákat a világnak az EE kiállításokon keresztül is. Ezen ötletek, javaslatok, támogatások összessége a háttérben folyó egyeztetések, kapcsolatfelvételek, és együttműködési megállapodások után jutottunk el arra a „szintre", hogy megérett, indokolt és aktuálissá vált a Magyar Baromfifajtákat Tenyésztők Fajtaklubjának megalakítása.

A mátranováki kultúrház adott otthont eme eseménynek, ahol Földi Gyula szívélyesen üdvözölte a több fórumon is meghirdetett „toborzóra" gyülekező tenyésztőtársakat. Bevezetőjében ismertette az összejövetelünk legfőbb célját, miértjét. A jelenlévők bemutatkoztak egymásnak és egy-két mondatban bemutatták tenyésztett állatfajtáikat is.

Törpe kopasznyakú tyúk 1-0, tenyésztő: Korózs Gábor

Palóc tyúk 1-0, tenyésztő: Földi Gyula

Ezt követően jómagam vettem át a szót és ismertettem a fajtaklub megalakulásának menetét, szabályait, kötelezettségeit. Kötetlen beszélgetés keretein belül megállapodtunk, hogy

A Magyar Baromfifajtákat Tenyésztők Fajtaklubja az alábbi fajták tenyésztőit fogja össze:

- fehér színű magyar tyúk
- kendermagos magyar tyúk
- fogolyszínű magyar tyúk
- sárga színű magyar tyúk
- fehér kopasz nyakú tyúk
- fekete kopasz nyakú tyúk
- kendermagos kopasz nyakú tyúk
- zsippó szépe és törpe zsippó szépe
- a fajtaelismertetés alatt álló palóc tyúk,
- valamint az MGKSZ Standard Bizottsága által elfogadott magyar kitenyésztésű tyúkokat.

A fajtaklub elnökének Földi Gyulát, a fajtaklub titkárának Molnár Andrásnét, a fajtaklub pénztárosának, gazdasági ügyintézőjének, Kissné Németh Krisztinát, (ideiglenes) szakmai vezetőnek Vígh Attilát választottuk. Továbbá döntés született az éves működési hozzájárulás összegéről, a tagfelvételről és annak mikéntjéről, a fajtaklub munkatervéről, rövid, közép és hosszú távú célokról is.

Megerősítettük, azt az elhatározásunkat, hogy a Magyar Baromfifajtákat Tenyésztők Fajtaklubja olyan személyeket szeretne soraiba tudni, akik egy agilis fiatalos lendülettel rendelkező csapathoz szeretnének tartozni. A tagok egy jó közösséget formálva, munkájukkal, tenyésztett baromfifajtáikkal örömet okoznak maguknak és másoknak. Mindezek mellett „megkülönböztetett figyelmet fordít arra, hogy magyar államiság 1100 éves értékeit, eredményeit megőrizzük, és Európában ezzel is kifejezzük nemzeti karakterünket."

Magyar tyúk kakas és tyúk, tenyésztő: Vígh Attila

Kérdezhetné jogosan a tisztelt olvasó, mi a helyzet a magyar lúddal, a magyar kacsával, a magyar parlagi gyöngytyúkkal, a magyar pulykákkal?

A fajtaklub szabályzat alapján azonos fajtájú vagy fajtacsoportba tartozó kisállatokat tenyésztők alapíthatnak fajtaklubot. Én úgy gondolom az

előzőekben felsorolt fajták tenyésztőtársaink munkáját is segíteni kell, hisz ezt az alapszabályunk is tartalmazza, különösen, ha az 5. pontot nézem. „(5) *A Szövetség feladata a kisállatok – ezen belül kiemelten a hazai fajok és fajták – tenyésztésének elősegítése és népszerűsítése.*"

Arra nem látok esélyt, hogy például a közeli jövőben a magyar kacsát tenyésztők külön fajtaklubot alakítsanak. Én úgy gondolom kötelességünk és feladatunk (a fajtaklubon belül is) segíteni más magyar fajtákat tenyésztő tenyésztőtársaink munkáját. Kihez fordulhatnának, ha nem hozzánk?

Úgy érzem, nagyon szerencsések vagyunk bírálói szempontból, hiszen az alapító tagok (16 fő) közül hárman is aktívan bírálunk. A majdani fajtaklub kiállításokon véleményem szerint ez nagyban segítheti a szakmai munka fejlődését. Fontos célként emeltük ki, hogy törekedni kell a külföldi kapcsolatok kiépítésére, ápolására is. Ebben a tekintetben is szerencsésnek érezhetjük magunkat, hiszen Korózs Gábort és Burst Attilát nem kell bemutatni senkinek. Remélhetőleg sokat tudnak majd segíteni e tekintetben.

Az alakuló ülésről jegyzőkönyvet készítettünk és hivatalos formában eljuttattuk az MGKSZ Elnökségéhez. Ennek eredményeképpen a 2020. február 26-i ülésén az elnökség elfogadta és tudomásul vette a Magyar Baromfifajtákat Tenyésztők Fajtaklubja megalakulását.

Óriási öröm és megnyugvás volt a fajtaklub létrehozása. Azóta sem tétlenkedtünk. Újabb magyar baromfifajta elfogadásán dolgozunk, ami jó úton halad. A taglétszám a kialakult vírushelyzet ellenére is emelkedik. Több jelentkező jutatta már el belépő nyilatkozatát a fajtaklub felé, amiket a következő fajtaklub gyűlésen fogunk remélhetőleg minél nagyobb számban elfogadni és támogatni.

A cikk elolvasása után valaki kedvet érezne egy agilis fiatalos lendülettel rendelkező csapathoz tartozni, várjuk jelentkezését nagy szeretettel (Földi Gyula 20-803-8852, foldigyulanak@gmail.com; Vígh Attila 70-310-5117, vighattila75@gmail.com; Molnár Andrásné 30-658-8780).

Vígh Attila
Díszbaromfi és Víziszárnyas Szakosztály elnök
*Fényképek:***© *Erdei Lara***

TÖRPEBAROMFI TENYÉSZTŐK FAJTAKLUBJA

MEGHÍVÓ

Tisztelt Tenyésztőtársak, Fajtaklubtagok és Érdeklődők!

Szeretettel meghívjuk a Törpebaromfi Tenyésztők Fajtaklubjának II. szakmai napjára.
A rendezvény helyszíne és időpontja: Szarvas 5540, Arborétum rendezvény terem 2020.09.12. 10 óra.

Program:
9:00-10:00 Érkezés, a bemutatásra szánt baromfik elhelyezése
10:00-10:15 Megnyitó: Kondacs Erika a Törpebaromfi Tenyésztők Fajtaklubjának elnöke
10:15-11:15 Fehér Péter Az MGKSz díszbaromfi és víziszárnyas szakosztály főbírálója: A díszbaromfik takarmányozása a csibe kortól a kiállításig
11:15-12:15 Vígh Attila Az MGKSz díszbaromfi és víziszárnyas szakosztály elnöke: A törpebaromfik kiállítási szereplése a 2019-20-as kiállítási idény tükrében. Kiállító Vs. bíráló és az EE értékelési rendszerének kapcsolata
12:15-13:00 Ebéd
13:00-14:00 A bemutatásra szánt baromfik értékelése, megbeszélése
Kötetlen beszélgetés, kérdések

Részvételi szándék, jelentkezés a rendezvénnyel kapcsolatos információ:
Kondacs Erika Telefon**:** +36-20-324-3760, E-mail**:** kondacserika@gmail.com
Vince, Gazsó Telefon +36 70 566 7019

„NANA”

Fél év várakozás után, tavaly szeptemberben került hozzám két pár DNS alapú ivarmeghatározás vizsgálaton átesett törpe szarkapinty (*Lonchura nana*) Hollandiából. Korábban élő egyedét még nem láttam, így érkezésüket türelmetlenül vártam. Az egyetlen Madagaszkáron őshonos díszpinty kísértetiesen hasonlít az ausztráliai *Poephyla* nemzetség (ékfarkú amandina, álarcos amandina, szakállas amandina) tagjaira. A maga 9 cm-es testhosszával a nemzetsége legkisebb tagja. Miután megérkeztek, néhány barátom megkérdezte, hogy honnan szereztem ezeket a kicsire nőtt ékfarkú amandinákat, ami jól mutatja a hasonlóságot. Az 1300 kilométeres utat standard sirálykákkal közös szállítóban tették meg, melyek testméretben kétszer nagyobbak náluk. Az agresszív viselkedésüket az egyik hím már a szállítóban megmutatta. A testméretbeli különbségeket figyelmen kívül hagyva támadta a sirálykákat.

Siroki Zoltán *Díszmadarak a lakásban* című könyvében azt tanácsolja, hogy tágas ketrecben, egyedül tartsuk őket. Nálam a karanténozást követően a két pár egyedei egy kisebb méretű volierben együtt maradtak, de ebben a formában tenyésztésbe vonni nem lehet őket. Sajnos idegen vérvonalú madarak beszerzésének a valószínűsége a nullával egyenlő. Hollandiában is csak néhány tenyésztő tartja őket, de a fellelhető egyedek mind egy tenyésztőhöz köthetőek. Tinus Legius holland tenyésztő kora tavasszal 20 egyedet kínált megvételre, amelyek ugyanannak a párnak három költéséből származó fiókái voltak. Ez is mutatja, hogy a szükséges feltételek teljesülésekor ezek a madarak rendkívül jól szaporodnak.

Takarmányozás terén a megszokott alapvető magvakon (muhar, fénymag, fehér köles) kívül a négermagot, gyommagvakat, perrillát is kedveli. Az élő és fagyasztott rovareleségeket kifejezetten imádja. Próbaképpen feltettem két odút a volierben, hogy a madarak viselkedését megismerjem. A hímek csodálatos fészkeket hordtak, de párzásnál zavarták egymást, így a különhelyezésig a termékeny tojások még váratnak magukra. A tojók kiegyensúlyozottan kotlottak a tojásokon. A tojók és hímek alaktani jegyek alapján nem különböztethetők meg, így náluk is a hímek éneke vagy az egyedek DNS vizsgálata lehet segítségünkre. A kotlási idő 11–12 nap. A fiókák hosszabb ideig maradnak az odúban, mint a *Lonchura* nemzettség többi tagja. Kirepülésük 27–28 nap, ezután 10–12 napon belül önállóan esznek. E madarakra 2,5 mm-es gyűrűméretet írnak a nyugati tenyésztők. Bízom benne, hogy hamarosan saját gyűrűzött fiatalokkal is büszkélkedhetem.

Heincz László
Fénykép: ***©Mihó László***

AZ ANTIBIOTIKUM TERÁPIA SIKERTELENSÉGÉNEK GYAKORIBB OKAI

Állatorvosként nézve a leggyakoribb probléma, hogy a galambász szakadatlan kezeli a galambokat, ha kell, ha nem. Rendszerint eredménytelenül. Ennek okait szeretném írásomban összefoglalni.

Az antibiotikumokat többnyire baktériumok okozta betegségek ellen alkalmazzuk. Két nagy csoportjuk van. Egyes hatóanyagok el is pusztítják a kórokozókat, míg a másik nagy csoport csak a szaporodásukat gátolja, a megsemmisítésükhöz a szervezet jól működő immunrendszere szükséges.

A kezelés sikertelenségének a leggyakoribb oka a tévesen felállított diagnózis! Paraziták és gombák okozta betegségekre, mivel nem bakteriális infekció (fertőzés) az ok nem hat az antibiotikum. Ezért például trichomonosist doxyciklinnnel ne kezeljünk!

A következő ok a rossz tapasztalatból eredő kezelési mód. A nagy galambász „mágusok" mondták, hogy ők ezzel kezelték, ez nálad is beválik! Ez nem így van. Amoxicillinnel kezelt szalmonellás légzőszervi tünetek javultak, de másnál ez a mycoplasmák okozta légzőszervi fertőzésre nem hat! Miért? A penicillin származékok a baktériumok sejtfal képződését gátolják, már ahol van sejtfal. A mycoplasmáknál pont nincs, így ott nem is hatékonyak.

A következő ok a kórokozóváltás, vagyis másodlagos felülfertőzés történik. Tipikus példa a candidás, gombás felülfertőződés légúti infekciók esetén. Gombákra az antibiotikum nem hat! Sőt, közvetve szaporodásukat segíti!

Nehézség, hogy nem megfelelő koncentráció alakul ki a fertőzés helyén, aluldozírozás történik. Ennek oka lehet a galambász, mivel kevesebb gyógyszert ad, mert mondjuk spórolni szeretne vagy nem ismeri a hatóanyag tulajdonságait. Így például a lincomicin, spektinomicin kombináció nagyon rosszul szívódik fel a bélcsatornából, ezért mycoplasmosis esetén nem szájon keresztül adagoljuk, hanem parenterális formában.

További gond lehet egy súlyos alapbetegség, vagy csökkent immunitás. Fiatal galambok betegsége kapcsán, ha parazitózisokkal terhelt a galamb szervezete, vagy cirkovírus fertőzöttsége van, vagy paramyxovírus fertőzöttsége, ne csodálkozzunk, ha nem hat a gyógyszer és sorra hullanak a fiatalok.

Kivételes eset, de előfordulhat, hogy idegen test kerül a galamb testébe. Legyen az egy lövedék, vagy növényi rész befúródása a nyelőcsőbe. Ilyenkor a megtapadó baktériumokkal szemben az antibiotikumok hatása jelentősen csökken, a szervezet csak kivételes esetekben tudja azokat elpusztítani.

A legvégére hagytam a legnagyobb problémát. A kezdetben érzékeny kórokozó rezisztenssé válik az adott antibiotikummal szemben. Emiatt 2050-re több ember fog meghalni antimikrobialis szerekkel szembeni rezisztencia miatt, mint rákban! Óriási gond! Az Európai Unióban pl. a kolisztin, mint hatóanyag felhasználására 65%-os csökkentés van előirányozva. Magyarországon a baromfiban az E. coli 60%-os rezisztenciát mutat az enrofloxacin hatóanyagra! A galambász össze-vissza kever mindent, s a kombinációk tetemes része felesleges és indokolatlan. Doxyciklint keverünk tetraciklinnel, spiramicint linco-spectinnel! Csodálkozunk majd 50 év múlva, hogy gyerekeinknek, unokáinknak majd nem tudnak mit adni a humán orvosok! **Ne használjunk indokolatlanul antibiotikumokat!**

Remélem cikkem megjelenése sok galambászt elgondolkodtat, s ha csak egy galambász is állatorvost hív fel tanácsot kérni, és nem használ feleslegesen antibiotikumokat, már megérte cikkem megírása!

dr. Berta Krisztián
a Magyar Állatorvosi Kamara galambspecialista állatorvosa, galambász.
www.galambpatika.hu

Duna-Tisza köze déli része

2019. évi területi beszámoló

A területhez – mely Csongrád megye nyugati részén, és Bács–Kiskun megyében helyezkedik el – 10 egyesület és két civil szervezet tartozik. Kecskeméten három egyesület, Kiskunfélegyházán kettő, Szegeden kettő, Jánoshalmán, Kiskunhalason, Kerekegyházán, Mélykúton, és Tiszaalpáron egy-egy található, melyek jogi helyzete rendezett.

A területhez tartozó egyesületek 2019–2020-as kiállítási szezonban a tettre kész vezetőknek és az aktív tagságnak köszönhetően az alábbi kiállítások kerültek megrendezésre:

- 2019. szeptember 14-én fiatal galamb bemutatót rendezett a Kiskunfélegyházi V-43-as Egyesület, valamint 2019. szeptember 21-én a V-97 Kecskeméti Egyesület.
- 2019. november 9–10-én az MGKSZ Nemzeti Fiatal Galamb, Baromfi és Prémesállat Kiállítás Szarvason került megrendezésre. A területről is képviseltették magukat tenyésztők.
- 2019. november 23–24-én Texán Európa Kiállítás került megrendezésre Kerekegyházán. Hét ország részvételével (Magyarország, Franciaország, Olaszország, Németország, Belgium, Csehország, Szlováki) 623 texán galambot neveztek.
- 2019. november 29 – december 1-én Nemzeti Galamb, Baromfi, Nyúl és Díszmadár Kiállításra a területről a nevezési kedv töretlen, annak ellenére, hogy a tenyésztők anyagi lehetőségei egyre csökkennek. A területről többen értek el Nemzeti Győztes címet. Magyar Mester címet több sporttárs ért el.
- 2019. december 14–15-én a Kiskunfélegyházi V-43-as Egyesület rendezett kiállítást.
- 2019.december 28–29-én Kiskunfélegyházi Fajtaklub rendezett kiállítást Tiszaalpáron.
- 2020. január 11–12-én a Kecskeméti V-97, a V-126, és az Alföldi-Kőrösi Keringő Fajtaklub az MRTOSZ-szel rendeztek közös kiállítást.
- 2020. január 25–26-án a Szegedi V-252-es Egyesület rendezett kiállítást.

Sajnos több egyesület megfelelő, és megfizethető helyiség hiányában továbbra sem tud kiállítást rendezni, de tagjaik rendszeres résztvevői a környékbeli és a nemzeti kiállításoknak. Az országos röpversenyeken rendszeresen részt vesznek tagtársaink különböző fajta röpgalamb fajtákkal, ahol kiemelkedő eredményeket érnek el. enyésztő társaink külföldön is sikeresen képviselték közösségünket, és tenyésztett fajtájukat. Magas elismeréseket hoztak haza.

A területen tetten érhető a fiatal tenyésztők hiánya. Amely a jövőre nézve nem túlzottan biztató. Az egyik legfontosabb feladatunk kell, hogy legyen a fiatalok megszólítása, utánpótlás kinevelése. A kisállattenyésztés népszerűsítése érdekében több egyesület is tartott bemutatót városi, iskolai rendezvényeken. Remélhetőleg ennek eredményeként több fiatal fordul a kisállattenyésztés felé. Szülői támogatás mellett több diák is részese az egyesületi életnek. A területen tevékenykedő huszonkettő galamb bírálót a Bírálói Testület rendszeresen megbízza minősítő munkával. A területen megtartott kiállításokon lehetőségeim szerint részt veszek. A kiállítások időpontjaiban általában nincsenek ütközések, az egyesületek a nemzeti kiállításokkal kapcsolatos védettségi időt betartják. Az egyesületi kiállításokon a nevezési létszám 300–500 közötti. Egyes területi jellegű kisállat kiállításokon az egyedszám az ezret is megközelíti, esetleg túl is lépi, különösen akkor, ha ott fajtaklub is rendez kiállítást, illetőleg határon túli nevezések révén nemzetközi részvétellel kerül sor a megrendezésre. A területen működő fajtaklubok közül a Kiskunfélegyházi Keringő, Alföldi–Kőrösi Keringő, Kecskeméti Keringő, Szegedi Magasszálló Keringő és az Alföldi Buga Galamb Tenyésztők Fajtaklubja rendez rendszeresen fiatal bemutatót, és klubkiállítást. A monori börzéken rendszeresen találkoznak sporttársaink. Sajnos az idei évben a vírus helyzet miatt elmaradtak a börzék, így a találkozások is. Az MGKSZ támogatására a területről több felajánlás is érkezett. Tagjaink a szövetségi ketrecpark leltározásában, javításában, és az MGKSZ kisállatbörze új monori területének kialakításában is aktívan részt vállaltak. Társadalmi munkával többen segítették a Nemzeti Kisállat Kiállítás lebonyolítását is.

Beszámolómat befejezve köszönetemet fejezem ki a területen lévő egyesületek tagságának, aktív munkájukért, a kiállításokon, röpversenyeken való részvételükért. Külön köszönet azon egyesületek vezetőinek, tagjainak, akik rendszeresen megtisztelik megjelenésükkel a területi értekezletet, aktív közreműködésükkel emelve annak színvonalát.

Kiskunfélegyháza, 2020.08.02.

Tisztelettel: ***Berente József***

területi képviselő

HIRDETÉS

Kiváló állományból **alföldi dudoros postagalambok** eladók!
Kiállításgyőztesek, nagyon szép ideális típusú galambok. Ár: 100 Eur/db.
Szeifert Károly 4060 Balmazújváros Batthyány u. 32. Tel.: 06 30 893 6862

Alföldi parasztgatyás idei fiatalok eladók.
Németh György 8500 Pápa, Mikszáth K. u. 26. Tel.: 06 70 453 6293

Tyúktarka galambok, valamint idei kelésű **newhampshire** baromfik eladók Gyulán.
Hermann Ferenc Tel.: 06 20 392 4739

A V243. Gyomaendrőd Kisállat Tenyésztők Egyesülete eladásra kínálja fehér műanyag bevonatú két részes 80 cm (2 db 40 x 40 cm) x **40 x 40 cm ketrec** parkjából 500 férőhelyet 1 200,-Ft /férőhely áron.
Információ: Knapcsek Lajos Tel.: 06 30 953 1355

KIÁLLÍTÁSI FELHÍVÁS

A V243. Gyomaendrőd Kisállat Tenyésztők Egyesülete területi kiállítást tervez rendezni a King, az Amerikai Óriásposta, Strasszer, Texán, Magyar Autosex Tyúkgalamb, és a Budapesti Galambfajta Tenyésztők Fajtaklubja részvételével.
A fajtaklubok fiatal galambokat mutatnak be,
de az egyesületi kollekcióban minden szabályos korú kisállat bemutatható.
Ideje: 2020. november 7-8.
Helye: Varga Lajos Sportcsarnok, 5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 1.
Szeretettel várunk minden tenyésztőt és érdeklődőt!

Gyomaendrőd, 2020. június 29.

Üdvözlettel: Knapcsek Lajos
elnök

GYÁSZ - ELHUNYT YETISMIS VEHPI

Yetismis Vehpi
1970-2020

Vasárnap délelőtt, Monoron, a börze területén dolgozva kaptam a szomorú hírt, 2020. június 27-én, szombaton, hajnali 5 órakor hirtelen elhunyt a sokunk által szeretett és tisztelt Yetismis Vehpi, a monori MGKSZ kisállatvásár és sok más vásár ismert személyisége.
Igazi kereskedő volt. Kedves egyénisége sokunkat lenyűgözött. Mindenkihez volt jó szava. Szívesen álltam meg nála, váltottunk pár szót, nevettünk egy jót. Sajnos már hiába várjuk, keressük, nem lesz velünk. Hiányozni fog nekünk! Törökországban, Isztambulban született, majd 22 évet élt hazánkban, a magyar állampolgárságot is megkapta. A galambászat volt az élete, szeretett kedvenceivel foglalkozni. Innen eredt vállalkozása ötlete is, amivel rengeteget dolgozott. Szerető feleségét, Katalint és két lányát, Selint és Aleynát hagyta hátra. Utolsó útján Szegeden, a Dorozsmai úti temetőben kísérték szerettei és barátai.
Nyugodjék békében!

TÖRPE HARCOS PERCEK - A TUZO HARCOS

Kezdésként érdemes megemlíteni, hogy hiába mesélek én törpe viadorokról, mérete ellenére bizony ezt a fajtát nem a törpe baromfik közé sorolják. Kecses, sőt törékenynek ható tipikus viador baromfi a tuzo, mégis egy kistermetű „erőgép".

A fajtát Japánban tenyésztették ki, bár konkrétan felhasznált fajták, valamint pontosabb időpontok nem ismertek ezzel kapcsolatban. Kitenyésztése egyes források szerint a XVI. század környékére tehető. Pontosan csak azt tudhatjuk, hogy a tuzokat 1983 óta jegyzik Németországban.

Kezdetben, mint a legtöbb viadort, csak a magasabb rangú társadalmi rétegek tarthatták, legfőképp a császár udvarában volt jellemző a fajta jelenléte. Céltudatosan, az indiai asilok ellenfeleként szerettek volna létrehozni egy kisebb testű, mozgékony, villámgyors baromfit. Ennek a munkának lett az eredménye a tuzo, amely manapság már Japán kultúrkincs, ezért is kell a tenyésztőknek törekedniük a tiszta vérben való tenyésztésre.

A fajta kicsi, elegáns, meredek tartású, közepesen magas, gyér tollazatú harcos, amelynek jól fejlett a faroktollazata. Fejük húsos, erős, magasan tűzött szemöldökkel és mélyen ülő szemekkel, nagyon erős csőrrel így a ragadozómadár típusú fej, itt is erősen kihangsúlyozott. Lábaik erősek és csontosak, a kakas esetén a sarkantyú nagyon erősen és gyorsan fejlődik, talpuk minden esetben világos. Tollazatuk feszes, kemény a testhez simuló, a mell közepe tollakkal nem fedett, alatta a bőr vörös színű, ez az úgynevezett mell-rózsa. Ugyanez a tollalakulás látható a szárnyak tövénél. Egy-egy kis vörös folt található a vállakon, ahol a bőr kilátszik a tollazat alól, ez pedig az ún. váll-rózsa.

Saját tapasztalataim szerint, kissé fácánszerűen viselkednek. Gondozójukkal is bizalmatlanok, imádnak repülni, futni, keresgélni. Nagyon jól kotlanak, bár vad és hirtelen viselkedésüknek köszönhetően a kotló költöztetése nálam, minden próbálkozás során kudarccal zárult. A csibék nevelése során pedig ajánlott az óvatosság, mert védelmezés közben könnyen rálép a fiaira. Mindezeken túl a tuzok gépben történő keltetése sikeres, így is lehet szaporítani, s a kotlók viselkedéséből adódó problémák kiküszöbölhetők. Fejlődésük során, előfordul, hogy a tenyésztőnek közbe kell lépni a rangsor kialakulása alatt a komolyabb sérülések elkerülése érdekében. Az idősebb állatok közé idegen egyed helyezése során, alkalmanként, szintén problémák léphetnek fel, ugyanis a tojók is képesek meglepően agresszív fellépésre társaikkal szemben. Tojáshozamuk meglepően jó viadorokhoz képest, február végétől egészen október végéig, kisebb pihenőkkel, de folyamatosan rakják 35 grammos, fehér vagy sárgás héjú tojásaikat. Kakasaik 1,3-1,5 kilogrammos súlyukkal apró kis díszeknek hatnak, tojóik 1-1,2 kg-mal szorosan mögöttük állnak.

Nem sok színváltozat ismert, de számomra a fekete az abszolút favorit, mely a legrégebben ismert színe a fajtának. Tollazata gyönyörű mély tónusú és élénkzöld fényű. Találkozhatunk tuzoval fehér színben, melynek különlegessége a fehér tollazatból kitűnő mell és váll-rózsa kontrasztja, valamint kék vagy zöldes láb. Ezeken túl ismerjük kék, fekete-fehér pettyezett, kendermagos, valamint arany-búza színben. Továbbá nem elismert színváltozatként, léteznek kék-fehér pettyezett, vadszínű és fácánbarna tuzo harcosok is.

Tenyésztésük nem a legegyszerűbb feladat, fiatal korukban érzékenyebbek a hidegre, huzatra, párára, viszont miután betollasodtak, megerősödtek mindennek ellenállnak. Ajánlom kissé tapasztaltabb tenyésztőknek, akiknek van türelmük az egymással szemben agresszívan fellépő kiskakasok „játékaihoz".

Szatmári Alex
Békéscsaba